

Dialogavonden gebundeld
Pilot omgevingsplan
Leeuwarden – Buitengebied Zuid

September 2017

Gemeente Leeuwarden

RUIMTE
VOOR
ROMTE

Samen actief voor een prettige, gezonde en duurzame leefomgeving. Initiatiefnemers krijgen ruimte en vertrouwen.

Beste bewoner,

In de maand juni zijn zes bijeenkomsten gehouden voor de bewoners van het Buitengebied Zuid van de gemeente Leeuwarden om mee te denken over hun omgeving. De aanleiding was dat de regels voor het gebruik van de omgeving (bestemmingsplan) toe zijn aan actualisatie. De gemeente grijpt de komende Omgevingswet aan om bewoners en gebruikers al voor aanvang te laten meedoen.

Als bestuurders waren we al vanaf aanvang aanwezig om te luisteren en we hebben veel opgestoken. Het waren stuk voor stuk levendige avonden waarop deelnemers hun verhaal deden in kleine groepjes, stemden op vragen via de Mentimeter of een ansichtkaart volschreven met hartenkreten. Allemaal belangrijke zaken over wat mensen bezighoudt als het gaat om de dagelijkse omgeving.

Voor u ligt de bundeling van resultaten van alle dorpen uit de eerste gespreksronde, zodat u kunt zien wat de totale opbrengst van de zes bijeenkomsten is.

Namens het college van b. en w. willen we u nogmaals danken voor uw tijd en hopen dat u ook in het verdere traject mee wil blijven doen en anderen wil interesseren om aan te haken.

Henk Deinum,
wethouder Ruimtelijke Ordening en Omgevingswet

Jan Atze Nicolai,
wethouder Bouwen, Wonen & Milieu en Omgevingswet

Leeuwarden, september 2017

Inhoud

Ruimte voor Romte	7
Peiling over de woonomgeving	8
1. Wat vindt u het mooiste aan de omgeving waar u woont?	8
2. Welke woord komt bij u op als u aan leefbaarheid denkt?	10
3. Welke ontwikkeling of initiatief vindt u het belangrijkste voor uw omgeving en moet gestimuleerd worden?	12
4. Welke ontwikkeling of initiatief moet juist worden beperkt in uw omgeving?	14
Gespreksronde 1: Leefbaarheid	17
1. Wat zou u willen dat er gebeurt aan leefbaarheid wat ten goede komt aan uw dorp/buurt?	17
2. Wat kan de gemeente doen?	20
3. Wat kunt u zelf hieraan doen?	22
Gespreksronde 2: Bespreken thema naar keuze	25
Thema: Landbouw	25
Thema: Landschap en natuur	27
Thema: Kwaliteit gebouwd gebied	28
Thema: Recreatie	30
Thema: Duurzaamheid	31
Thema: Gezondheid	34
Kaart aan het gemeentebestuur	37

Ruimte voor Romte

De omgevingswet

De omgevingswet is een nieuwe wet en wijzigt veel regels op het gebied van de fysieke leefomgeving. Deze wet voegt regels uit verschillende wetten samen en stemt deze beter op elkaar af. De wet bepaalt dat er één omgevingsplan komt voor het hele grondgebied van de gemeente. De wet is eind 2020 van kracht.

Naar één omgevingsplan

De gemeente kent nu zo'n 40 verschillende bestemmingsplannen, waarin heel nauwkeurig staat beschreven wat waar mag en welke regels van toepassing zijn. Straks komt er slechts één omgevingsplan voor de hele gemeente. Het omgevingsplan van Leeuwarden-Buitengebied Zuid wordt onderdeel van dat grote plan.

Het bijzondere aan de Omgevingswet is dat niet alleen de regels gaan veranderen maar ook de manier van werken. De relatie van de politiek met de burgers verandert. Het doel is meer ruimte te geven voor eigen initiatieven en ook de uitvoering ervan. De overheid regelt vooraf niet meer alles maar geeft juist mensen vertrouwen dat het ook goed kan gaan met minder regels.

De pilot

We willen ervaring opdoen en ons goed voorbereiden op de invoering van de wet. Dat doen we met de Pilot Buitengebied Zuid waarin we de dialoog aangaan met bewoners, bezoekers, bedrijven en maatschappelijke organisaties om samen actief na te denken over een prettige, gezonde en duurzame leefomgeving. Het oefenen leidt tot een volwaardig nieuw plan voor Leeuwarden-Buitengebied Zuid. Het plan Zuid is naar verwachting medio 2019 klaar.

De dialoog aangaan

In de afgelopen maanden zijn er 6 dialoogavonden georganiseerd voor bewoners van Buitengebied Zuid met als thema Ruimte voor romte. Daarbij is gesproken over de omgevingswet die veel veranderingen met zich meebrengt en waar iedereen mee te maken krijgt. Wat maakt de eigen omgeving nu zo bijzonder? Wat is belangrijk en verdient extra aandacht? Wat voor plannen zouden mogelijk moeten zijn en wat moeten we stimuleren? De opbrengst van iedere avond wordt gebruikt als input voor het nieuwe omgevingsplan Leeuwarden-Buitengebied Zuid. In deze rapportage zijn de opbrengsten van de avonden bij elkaar gebracht. Van elke dorp zijn de Wordclouds opgenomen. Vervolgens de ideeën over Leefbaarheid en het inhoudelijke thema. Nadrukkelijk worden nu nog geen conclusie getrokken.

Agenda

Op 13 september houden we de tweede dialoogronde met belangengroepen, zoals NLTO, Fryske Gea, Provincie Fryslân, Wetterskip Fryslân en onderwijs.

Op 18 oktober volgt een gezamenlijke sessie voor zowel bewoners, als groeperingen. Tijdens deze bijeenkomst werken wij naar gezamenlijke keuzes over thema's.

Peiling over de woonomgeving

Alle deelnemers aan de dialoogavonden is een aantal vragen voorgelegd met behulp van een digitale vraag- & stemmodule, de zogenaamde Mentimeter. Vrijwel direct na het intoetsen van termen verscheen op het scherm een woordenwol. Hoe vaker een bepaald woord werd ingetoetst hoe groter dit voorkomt.

1. Wat vindt u het mooiste aan de omgeving waar u woont?

Grou

Idaerd - Eagum

Jirnsom

Reduzum

Warten

Wergea - Warstiens

Grou

Reduzum

Warten

Wergea - Warstiens

3. Welke ontwikkeling of initiatief vindt u het belangrijkste voor uw omgeving en moet gestimuleerd worden?

Grou

Ideard - Eagum

Deze vraag is tijdens de avond in Ideard/Eagum niet gesteld.

Jirnsom

Reduzum

Warten

Wergea - Warstiens

4. Welke ontwikkeling of initiatief moet juist worden beperkt in uw omgeving?

Grou

Idaerd - Eagum

Jirnsom

Reduzum

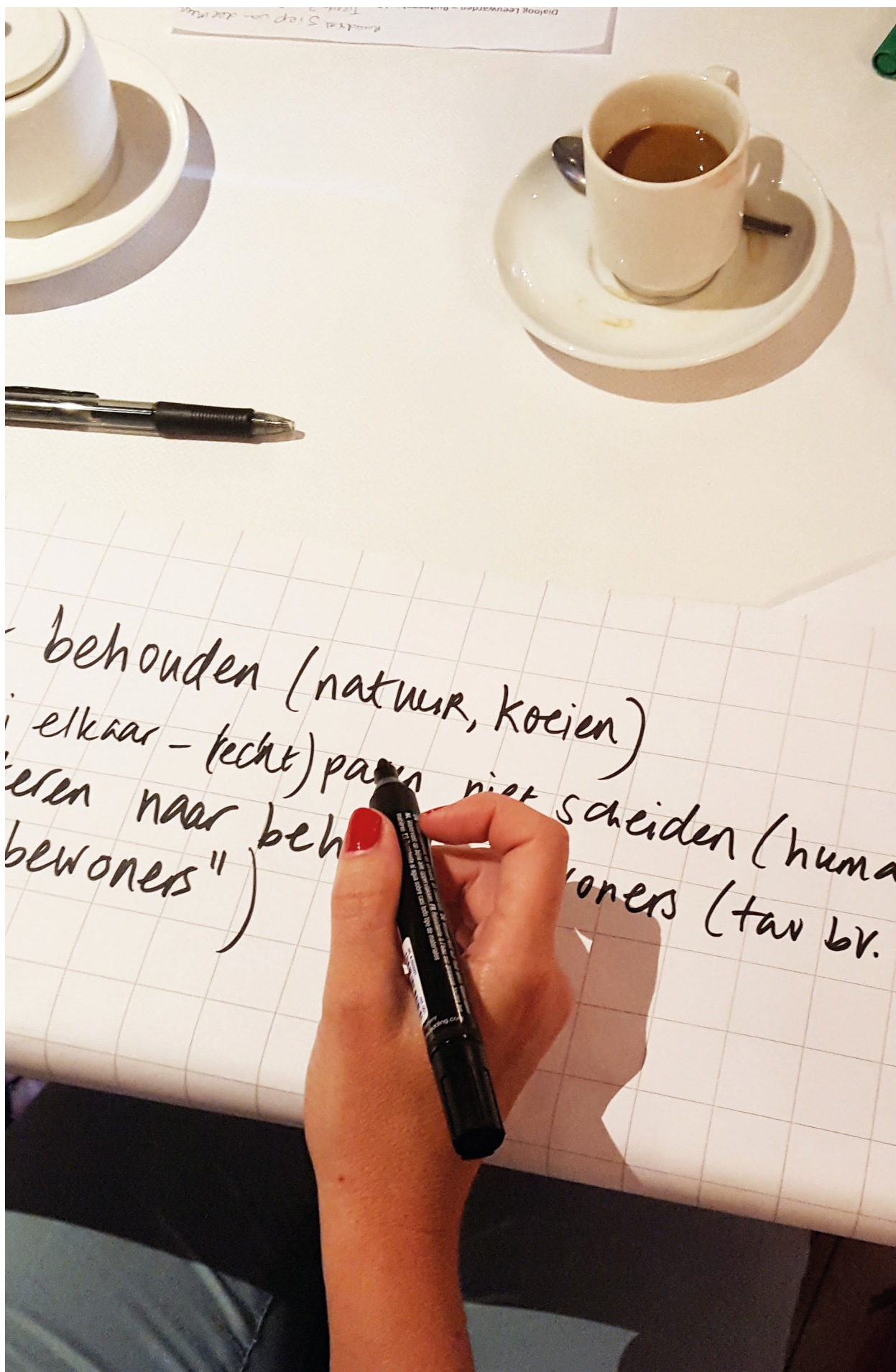

Warten

Wergea - Warstiens

Gespreksronde 1: Leefbaarheid

In de eerste gespreksronde bespraken de aanwezigen aan de hand van een aantal vragen Leefbaarheid. Wat vonden de inwoners dat er zou moeten gebeuren aan leefbaarheid in hun buurt of dorp? En wat is dan de taak van de gemeente en wat de rol van de inwoner of dorpsbelang?

1. Wat zou u willen dat er gebeurt aan leefbaarheid wat ten goede komt aan uw dorp/buurt?

Grou

- Verkeer: 30 km wegen zijn qua profiel niet goed aangelegd en moeten beter ingericht worden zodat het duidelijk is dat je maar 30 km mag rijden. Maak een duidelijke keuze en voer dat consequent door, dat geldt ook voor fietspaden.
- Leefbaarheid = levendigheid: Grou als Watersportdorp. Uitbreiding van faciliteiten en makkelijker maken voor middenstand om zaken te doen. De balans tussen levendigheid en overlast is belangrijk en op dit moment goed.
- Recreatiewoningen komen er meer in de oude kern. Dat maakt het dorp donker en leeg in de winter en onveilig. Leidt ook tot minder koopkracht (bestedingen). Het wordt verhuurd aan toeristen, steeds een wisselende groep die niet mee doet aan het verenigingsleven.
- Verscheidenheid en kwaliteit van het groen. Voorstel is om te zorgen dat bewoners weten wat ze zelf kunnen doen.
- Heb oog voor de ontwikkeling van de dorpsbewoners, het inkomen is gemiddeld laag (3.9 op Sociale Index) hoe kunnen mensen blijven meedoen, kijk naar voorzieningen bijvoorbeeld aanpassing zwemplaats (strandje Blikpôle) voor kleine kinderen.
- Bewegwijzering & huisnummering niet helder, wegen zijn onbekend en lastig te vinden. Dit vormt een risico bij ongelukken en hulpdiensten nemen een verkeerde route. Postcode gebied is ook groot. Updaten van TomTom zijn niet adequaat.
- Veilige fietsverbindingen voor jong en oud: bijvoorbeeld e-bikes en scheiding autoverkeer en fietsverkeer en betere verlichting.
- Lange termijn perspectief voor recreatieplan en recreatiezones opnemen in het Omgevingsplan. Kan via een bewonersinitiatief maar voor uitvoering is de gemeente nodig.
- Bermen vaker maaien vanwege bepaalde onkruiden zoals grote berenklauw, distels en zuring. Boeren houden land vrij van distels en dat waait weer vanaf de bermen. Ook vanwege verkeersveiligheid!
- Recreatieve Fietspaden langs water laten lopen in plaats van langs wegen.
- Ontbreken van zwemplekken in Hellinghaven vlakbij het pontje. Er is geen strandje.
- Weinig vertier op of aan het water, weinig waterbeleving doordat er veel privegrond is en geen openbare grond.
- Water en watersport is niet goed ontwikkeld (mee gegaan in de tijd)
- Landbouw: verschillende typen naast elkaar, natuurvriendelijke landbouw: koeien in de wei.
- Bedrijvigheid in stand houden, tegengaan van vergrijzing om voorzieningen in stand te houden.
- Meer mogelijkheden vrijkomende agrarische bebouwing te gebruiken
- Mogelijkheden voor toekomstige woningbouw: inbreiding vs uitbreiding, denk na over voorzieningen/ vergrijzing. Ontwikkelingen op het Halbertsmaterrein.
- Zorgen over diversiteit aan recreatie rit voorzieningenniveau en verlenging seizoen.

Idaerd - Eagum

- Houden zo het nu is
- Landbouwtransitie = levendig landschap + landbouw consumentgericht
- Handhaving gemeenschapszin
- Dorpshuis
- Meer kleine boeren
- Fietspad naar Leeuwarden
- Kuierpad doortrekken naar Grou
- Fietspad langs staande mast route
- Aanleg steigers in Eagum
- Verenigingsleven / Mienskip

- Vrij uitzicht / Romte
- Geen windmolens / zonneparken
- Infrastructuur plattelandswegen: Veel obstakels, trillingen / hinder
- Dorpsmolen moet blijven en vernieuwde dorpsprojecten!!!
- Behoud erfgoed
- Kerk behouden
- Hoe stimuleren we behoud kerk en woningbouw

Jirnsom

- Geen berenklauwen
- Fietspaden (richting Sneek en Leeuwarden) en ook fietsaansluiting bij trein
- Wandelpaden
- Voldoende werkgelegenheid
- Verenigingsleven
- Winkels
- Alle kerken dicht, ≠ gemeenschap op zich
- Bedrijven die er zijn koesteren en behouden
- Kleinschalige industrie en jachtbouw is nodig voor bedrijvigheid en recreatie
- Mensen uit Jirnsom zouden voorrang moeten krijgen bij toewijzen sociale huurwoningen t.o.v. bewoners van buiten het dorp
- Recreatief wandelen, fietsen, kanoën en verbinding met Sneekermere
- Snelheid op de wegen aanpassen 60/80 en aandacht voor inrichting
- Minder licht particulier en bedrijven
- Biologische landbouw, diversiteit en vogels
- Flora en fauna beheer
- Geen windmolen en geen zonnepanelen
- Zonnepanelen op het dak van bedrijven en grote windturbine bij elke boer
- Glasvezel in het buitengebied
- Respect voor de landbouw
- Tekort aan kostbare landbouwgrond
- Riooloverstort, buffering en bezinkbassins
- Verbeteren bermonderhoud
- Lichtvervuiling tegen gaan
- Overlast zwaar verkeer
- Overlast jongeren
- Bereikbaarheid, forensen behouden
- Shared space versus verkeersveiligheid
- Binding met het dorp
- Schone omgeving
- Verkeersveiligheid, Sylsbrêge
- Tegengaan verkrotting / leegstand boerderijen
- Zonnepanelen op het dak en niet in het land
- Ruimte voor windenergie onder voorwaarde van draagvlak
- Duurzame landbouw, inclusief toerisme
- Cultuurhistorie
- Herstellen biodiversiteit
- Inclusieve landbouw
- Tegengaan versnippering van voorzieningen
- Plezierig wonen
- Bewust blijven van landschapskwaliteit
- Onderhoud van speeltuinen is schandalig slecht
- Donker en geluid
- Alternatieven zoeken voor duurzame energie op daken
- Geef bewoners de ruimte om in eigen dorp te wonen, sociale huur woningen
- Samenwerking en samen oplossingen zoeken
- Zwerfafval, voorzieningen? Na evenementen ook opruimen
- Faciliteren wat wel kan
- Goed contact met burens en omgevingsrol voor dorpsbelang, maar ook eigen verantwoordelijkheid

- Vrijwilligers kunnen overbelast raken door vele verenigingen
- Betrokkenheid bespreekbaar maken bij de gemeente

Reduzum

- Dorp ontwikkelen en zelf uitvoering doen
- Diversiteit in het woningaanbod
- Vrijwilligers vraagpunt ipv rechtstreeks vragen
- De markt is belangrijk en biologische karakter trekt mensen van buiten het dorp
- Reduzum is schoner sinds herindeling
- Versterken sociale contacten
- Stoepten moeten toegankelijk zijn voor rollators en kinderwagens
- Extra ontsluiting van het dorp voor bereikbaarheid en veiligheid
- Aandacht voor herplanting (onderhoud groen is goed)
- Woningen voor starters
- Kleinschalige bedrijvigheid, eerst inbreiding dan pas uitbreiding
- Eigen woonwijk realiseren, meer woningbouw
- Meer en beter openbaarvervoer
- Krimp is er maar als dorp de kracht zoeken
- De geldautomaat moet terug
- Overlast door vervanging riolering beperken
- Betere communicatie met bewoners
- Behouden van de school
- De windmolen / dorpsmolen
- Plek voor jeugd met sportcoach en jongerenwerker
- Klusjesman in het dorp
- Geen verbinding voor studenten die in Groningen studeren met station van Grou
- Schoolbus inzetten voor mensen zonder auto die boodschappen moeten doen in Grou
- Meer en beter openbaar vervoer

Warten

- Warten meer op de kaart
- Behoud landschap
- Max snelheid yn doarp: Handhaving, Snelheidsbeperking
- 'Gjin' regels lanbou ferkear <-> meer regels lanbou ferkear
- OV-bus heel beperkt: Betere busverbindingen ook naar Drachten/Groningen
- Fietspad(en)
- Fietspad – Leechlân / J. de Visserwei?
- 2e Fase fietspaad (Leechlân)
- Veiligheid op fietspaden <-> landbouwverkeer
- Fietspaden / fietsvoorzieningen buitengebied
- Fietspad Grou moet snel komen: onveilige situatie!
- Fietspad Garyp scheiden of breder maken van landbouwwegen
- Trekkers door dorp -> soms klachten / "zwaar" verkeer gaat al om
- Rondweg om dorp of 1-richtingverkeer in het dorp
- Te weinig parkeerplekken – Oosterburen / hoofdstraat – Anders indelen: er zijn mogelijkheden
- Goede navigatieroute TomTom i.v.m. haven
- Bereikbaarheid van 'parels' in het dorp (museum) / worden gesprekken over gevoerd
- Verkeersveiligheid Oebele omweg – Magere weide (breder 0,5 beide kanten)
- Sluipverkeer Burgum – Grou?
- Hûnen útlaatplakken: Oerlis bewenners

Wergea - Warstiens

- Gebied ziet er vanaf het water mooi uit maar vanaf Noordkant niet of lelijk met verlaten industriegebied
- Boerderijen in groen ingebouwd zijn prachtig
- Verschil is groot in onderhoud en uitstraling van boerderijen
- Alleen functionele verlichting

- Inventarisatie kop-hals-romp boerderijen
- Randen van het dorp moeten groener met minder versterking
- Beschermen aangezicht Warstiens
- Het gebied is mooi, de ruimte en zichtlijnen
- Bewustzijn milieuvervuiling moet beter
- Allen initiatieven van particulieren inzake duurzaamheid
- Zonnepanelen op het dak
- Versterken duurzame landbouw
- Betere balans tussen natuurbeheer en landbouw
- Herbestemmen leegstaande boerderijen
- Geen landbouwgrond opofferen voor Fryske Gea
- Mogelijkheden creëren voor sloop en herbouw bijgebouwen boerderijen
- Omgeving is rustgevend
- Mooie wandelpaden behouden
- Ambulance aanrijdtijden in de gaten houden
- Ouderenzorg is minimaal, je zou zo lang mogelijk in het dorp moeten kunnen blijven wonen
- Koesteren van de belbus
- Afremmen houtkachels en fijnstof
- Convenant weidevogels
- Grasland is te leeg, er zijn te weinig koeien
- De duisternis wordt bedreigd
- Bermonderhoud is nu goed

2. Wat kan de gemeente doen?

Grou

- Bewoners moeten gebruik maken van de voorzieningen in het dorp en hier boodschappen doen, deelnemen aan de maatschappij het verenigingsleven en sportclubs. Meedenken en inspreken bij de gemeente: de gemeente wordt meer op afstand ervaren.

Idaerd - Eagum

- Bredere landbouw en nevenactiviteiten + landbouw extensiveren
- Super internet
- Financieel ondersteunen
- Infrastructuur optimaliseren
- Berenklaauw bestrijden
- Subsidies in stand houden -> verenigingen + dorpshuis
- Duurzame energie -> maatwerk!
- Brêge maken
- Onderhoud van de opfeart nei Idaerd en Eagum
- Zonnepanelen niet op landbouwgrond maar wel op daken en waardeloze grond
- Wandelpaden
- Trap bij talud
- Klinkerbestrating vervangen door asfalt? -> geen alternatief -> handhaven op snelheid
- Goede economische activiteit: Minder regels
- Bloeiende bermen
- Biodiversiteit
- Wel grote onkruiden aanpakken
- Geluidsoverlast snelweg

Jirnsum

- Coördineren en verbinden
- Bemiddelen en intermediairen
- Bedrijven moeten gemakkelijker vergunningen krijgen

- De grondprijs laag houden
- In Grou ligt nog teveel onbenutte grond
- Gemeente moet zelf verantwoordelijkheid nemen voor onderhoud / handhaven speeltuinen en groen
- Duurzaamheidscafés
- Subsidie groene energie
- Gemeente moet meer medische zorg faciliteren, Wmo en PGB zijn onbekend
- Procedures verkorten

Reduzum

- Gemeente als backup en verbinder
- Kennis beschikbaar stellen en geld bij een goed plan
- Financiële ondersteuning
- Minder regels
- Regels handhaven om overlast te beperken

Warten

- Dorpsbelang wordt gemist op onderdelen
- Nieuwe instroom een 'nieuw' type bewoner die geen binding hebben met het dorp: jammer
- Gemeenschapsbelang = crowdfunding Kok en Walvis!
- Warten is vooral voor ouderen -> "zelfredzaamheid"
- Behâld fersjennings foar ynwenners en toeristen
- Toeristen:
- Wettersport: Wifi, Wetter, Stroompunten
- Fietzers: Fytspaad
- Misse doarpshûs / ontmoetingspunt / behoefte aan MFC (overkoepelend gebouw)
- Winkels / Dorpswinkel terug, mogelijke ondernemer gevonden -> verbinding van mensen
- Iepenbier ferfier
- Skoalle moat bliuwe / school in dorp behouden
- SRV
- Pinautomaat
- Wentebou pasend by aard en skaal Warten en fleksibeler op winsken bewenners
- "Gjin" ôffalputsje hierwenten – kânsearme bewenners
- Prestaazje ôfspraken wentebouw
- Mear wenten / beetje meer nieuwbouw -> doorstroming
- Doorstroming
- Toewijzingsbeleid sociale huurwoningen
- Uitstroom uit sociale woningbouw naar koop, nieuwe instroom een 'nieuw' type bewoners die geen binding hebben met het dorp: jammer
- Verpaupering van de woningen tegengaan
- Permanente bewoning net ynruijle foar rekrätive bewoning (yn doarp)
- Huizenbouw: Meer diversiteit, verpaupering tegengaan, kwalitatief betere woningen
- Minder regels Flora en Fauna
- Minder regels en beheiningen
- Effectieve regels lûd
- Minder regels en beheiningen ek de rekreaasje ûndernimmers
- Buiten de kom aanlegsteigers – er is behoefte
- Te weinig recreatie / toerisme
- Midsbuorren: vanuit Warga -> Warten
- Veel verrommeling, niet gevuld terrein
- Meer mogelijk voor kleine bedrijven, watersport & passanten
- Meer en betere rekrätive fersjennings
- Meer verhuur boten / fietsen
- Rommere iepeningstiden horeka
- Maak het mogelijk
- Faciliteren
- Minder regels
- Helpen bij overtuigen en vinden van win-win

- Slagvaardiger & eenduidiger optreden -> onderlinge communicatie
- Dúdlikens belied
- Minder streng mei fergunnings aktiviteiten
- Minder strnsng fêstiging ûndernimmers
- Lokaal oanbesteegje

Wergea - Warstiens

- Meer voorwaarden stellen aan nieuwbouw boerderijen
- Ook belangen behartigen van minderheid
- Ruimte geven aan duurzame landbouw en biodiversiteit
- Welstand is te star en te strak
- Regelgeving moet meegroeien met de tijd en de ontwikkelingen

3. Wat kunt u zelf hieraan doen?

Grou

- Luisteren naar initiatieven, bijvoorbeeld ruimte voor invulling v.a.b. (vereniging Agrarisch Beheer)
- Meer kijken naar mogelijkheden ipv beperkingen, van nee tenzij naar ja, mits, down under ipv top down.
- Uitzicht behouden: natuur en koeien.
- Ouderen bij elkaar, echtparen niet scheiden, humaan perspectief
- Beter luisteren naar behoefte van inwoners zoals groenbeleid en veiligheid in de buurt: praat met de bewoners.
- Grou ontbeert een dorpshuis voor multifunctionele voorzieningen en activiteiten voor jongeren van 12-16 jaar.
- Veiligheid op plekken waar veel mensen samenkomen (muziektent)
- Grondgebonden veehouderij stimuleren: niet intensief stimuleren.
- Energievoorziening samen opzetten en energieneutraal als dorp. Geen grote zonneparken/zonneweiden maar benutten daken voor collectoren.
- Leegstand gebouwen tegengaan.
- Wegen met 30 km onduidelijk en handhaven snelheid
- Burgerinitiatief behoeften jongeren netwerken benutten
- Veilige schoolomgeving.
- Doorstroming van het verkeer en inrichting van de wegen die overeenkomt met de functie (30 km wegen).
- Open ruimte behouden, open landschap
- Geen sluiproutes van verkeer
- Fiets en wandelpaden los van autoverkeer, hinder wielrenners groepen.
- Omgeving behouden en landschap behouden.
- Vaarverbinding naar Aquaverium
- Ontwikkeling mogelijk maken voor het Halbertsmaterrein
- In stand houden waterareaal rondom Grou
- Ontwikkeling van recreatie aansluitend op Yn 'e Lyte
- Natuur in huidige vorm laten bestaan.
- Op De Burd nieuw fietspad/wandelpaden oost.
- Meer wandelroutes
- 2e fase fietspad Wergea-Warten
- Een zwembad buiten Grou.

Idaerd - Eagum

- Vrijwilliger
- Nabuurschap
- Mienskip / vrijwilliger
- Organiseren / bijwonen
- Minder energieverbruiken
- Het organiseren van activiteiten
- Samenwerking van de gemeentelijke bureau's. -> AFSTEMMING van de verschillende activiteiten
- Bereikbaarheid moet goed blijven. Ook openbaar vervoer -> is nu knudde!

- Geen zonneweides -> wel op daken en stallen
- Zorgwoning: Extra woning / hok

Jirnsom

- Agenderen knelpunten
- Flexibiliteit in bestemmingen
- Eigen initiatief
- Zonnepanelen invoegen
- Opruimen afval
- Bij vrijkomende grond kijken naar gebruik

Reduzum

- Zelf de tuintjes onderhouden en elkaar aanspreken
- Uitvoering van projecten
- Dorpsbeheer
- Zelf zorgen voor dorp en haar mensen

Warten

- Wat we kunnen doen, doen we al. Beter organiseren helpt -> praat makkelijker met de gemeente
- Elkaar beter helpen met geldbronnen bedenken
- Activiteiten organiseren
- Dorpsfysy: op toekomst rjochte
- "Zelfredzaamheid"-> jeugd – scholen – vervoer
- Rommere iepeningstiden horeka
- Romte en frijheid foar ûndernimme

Wergea - Warstiens

- Leefbaarheid: " 't is poer best"
- Goede verbinding met omgeving
- Meer met initiatieven komen.
- Als dorp met elkaar in gesprek over nieuwe (duurzame) initiatieven.
- Gesprek leiden tijdens dorpsinitiatieven, hierbij verbinden, onpartijdig, alle partijen horen.
- Verwachtingsmanagement -> gemeente, wees duidelijk over wat wel/niet kan.
- Neem de burger serieus: luisteren (dit gebeurt soms wel). Overgang naar Leeuwarden positief.
- Aandacht voor veiligheid -> rol gemeente -> hulp organiseren
- Verbindingen aangaan
- Creativiteit aanmoedigen en belonen.

Gespreksronde 2: Bespreken thema naar keuze

Tijdens de tweede gespreksronde bespreken de aanwezigen een inhoudelijk thema van eigen keuze. Aan de orde kwam wat er goed of juist niet goed gaat bij dit thema. Wat bewoners willen koesteren en versterken en wat juist moet worden tegengaan of afgeremd. Ook werd gesproken over de rol van de gemeente.

Per avond wisselde het aantal thema's of zijn er thema's samengevoegd omdat er minder belangstelling voor was of een bepaald aspect niet speelde in een dorp. Hieruit blijkt maar weer hoe locatiegebonden een vraagstuk kan zijn.

Thema: Landbouw

Grou

- Bermonderhoud en maaibeheer gaat goed
- Gevaarlijke bermen/ gaten langs wegen beter onderhouden
- Wegen breder en constructief sterker voor het landbouwverkeer
- Economisch/ecologisch landbouwbeheer: meer in evenwicht ?
- Leegkomende boerderijen gebruiken voor bedrijvigheid en niet alleen woonfunctie
- Toekomstbestendigheid van boerderijen
- Geen natuurontwikkeling ten koste van landbouw
- Vrij ondernemerschap
- Gemeente niet strenger dan landelijk bepaald
- "Participatie voor veenweidevisie was een farce"
- Uitbreiding waterareaal beperken (bemalen = beter)
- Kleine windturbines tot 15 meter hoogte mogelijk maken
- Geen subsidie voor weidevogelbeheer

Idaerd - Eagum

- Landbouwgrond niet ten koste van natuur; Boeren moeten rekening houden met de natuur; Vogelwacht is belangrijk voor de nazorg.
- Onder welke voorwaarden moet de gemeente ontwikkelingen steunen? Bij draagvlak van de omgeving; heeft het dorp er belang bij; bij initiatief van onderop.
- Wat moet verder ontwikkeld worden: Bloemrijkere bermen en goed groenbeheer door strategisch maaien en klepelen i.v.m. verspreiden van distels, grote berenklaauw en Jacobs kruiskruid.
- Rol gemeente: Bepaalde regels geven duidelijkheid: dus duidelijke regels

Jirnsum

Wat gaat goed

- Gezonde bedrijven
- Kwaliteit
- Familiebedrijf
- Genoeg natuur
- Natura 2000: Fûgeltjeslân
- Wisselwerking landbouw – natuur
- Meedenken m.b.t. zon- & windenergie

Niet goed / zorgelijk

- Wisselend waterpeil / te nat
- Waterschap -> provincie: veenweide visie
- Inklinking van het land
- Communicatie met waterschap
- Dialoog ontbreekt -> beleid achter bureau ipv praktijk: Onnodig wandelpaden, beperkingen bouwblok (m² uitbreiding)
- WOZ-waarde

Rol gemeente

- Dialoog bevorderen
- Bevorderen werkgelegenheid
- Snelle / eenvoudige (gedragen omgevingsplan) vergunningprocedure

Reduzum

- Behoud open landschap en rust
- Zorg voor meer wandelpaden
- Meer biodiversiteit
- Onderhoud moet beter
- Meer kleur in groen
- Versterken eigen ondernemerschap boeren
- Bewaar cultuurhistorie
- Pas op met aanzicht van het dorp
- Landbouw is ook werkgelegenheid
- Pas op met politieke bedreiging en maatschappelijke druk
- Akkerlandbeheer
- Duurzame energie

Warten

Wat gaat goed

- Biologisch boeren

Wat gaat niet goed

- Brussels beleid
- Fosfaat beleid
- Regeldruk, administratieve last
- Veenweide beleid
- Natura2000 werkt belemmerend
- Boeren de klos van aanwijzen natuurgebied > geen compensatie
- Fryske Gea beheert niet goed > vogels trekken daar weg naar landbouwgrond

Koesteren & versterken

- Openheid van het landschap
- Evenwicht natuur-landbouw = nu goed
- Meer mogelijk qua wind 'wokkel-molen'

Beperken

- Goeie landbouwgrond niet bebouwen
- Zonne-energie niet op landbouwgrond, eerst daken vol

Gemeente

- Leges: hoe is dat opgebouwd?
- Vraag: OZB afdracht ondernemersfonds kwart (?) de agrarische ondernemers

Wergea - Warstiens

- Uitbreiding van (landbouw) bedrijven moet mogelijk zijn. Gemeente moet daarbij veel meer meedenken. Soms zijn de regels véél te specifiek. Werkgelegenheid en economie zijn belangrijk. Eigen rol van dorpsbewoners is dat zij ook zelf de eigen voorzieningen gebruiken en bij de eigen winkels /bedrijven kopen.
- Minder regels (voor ondernemers – vb Reinder de Jong)
- Landbouw behouden hier.
- Investeren in eigen bedrijf (melkvee)

Thema: Landschap en natuur

Grou

- Biodiversiteit kan beter: bermen maaien gaat goed, suggestie ½ meter maaien de rest laten staan, klepelen gaat niet goed: wel maaien + even laten liggen; medewerkers in de uitvoering bij beheer moeten meer weten van biodiversiteit/ecologie en welke maatregelen werken om de biodiversiteit te verhogen.
- Openheid van landschap is mooi: dit bewaren: zichtlijnen: goed kijken naar kappen en herplant van bomen: belangrijk dat we de goede kwaliteiten behouden nu er de afgelopen jaren zoveel is gedaan
- Oppassen dat er geen monocultuur ontstaat: diversiteit in verschillende aanpak door boeren is nodig: kleine boeren, grote boeren en ertussen in; Zodat er ruimte ontstaat voor weidevogels: daar maatregelen voor nemen bijvoorbeeld opnemen in omgevingsplan
- Beschermen en versterken van stroompje de Mûzel (Moesel) richting Roordahuizen: kans voor recreatie
- Rekening houden met historische ontstaansgeschiedenis van het landschap
- Bewaken en zaken goed vastleggen: goed ophalen wat van waarde is en dat waarborgen / beschermen. Dit is wel lastig als je meer verantwoordelijkheid bij bewoners legt.
- Stel, open landschap=belangrijk dan daar echt op inzetten: handhaven als je regels stelt.

Idaerd - Eagum

Belangrijk aspect is dat de omgeving van Idaerd en Eagum allemaal cultuurgrond is. Natuur is belangrijk ook voor de invulling van de vrije tijdsbesteding. Meer biodiversiteit en minder monocultuur is wenselijk. Voorkom versnippering door te veel autowegen.

De groep ziet twee zaken die verder ontwikkeld en gestimuleerd kunnen worden: extensivering van de landbouw en ruimte voor andere (neven) activiteiten. Meer fiets- en wandelpaden – los van autowegen.

Jirnsom (Landschap en natuur & recreatie)

Koesteren

- Recreatie is prima zo, hoeft niet meer bij

Verminderen/vermijden/niet goed

- Landschap en natuur gaan achteruit: Zoeken naar andere vormen van landbouw?; Ander perspectief, behouden
- Op sommige plekken nu te druk m.b.t. recreatie
- Parkeren van campers op willekeurige plekken
- Samenwerking boeren en inwoners dorp kan beter? Balans zoeken met elkaar.
- Kaart inkleuren, wat bepaalt wat mag
- Ruimte bieden voor bedrijven / melkveehouderij
- Verandering economie, intensievere veehouderij = bedreiging voor natuur / landschap
- Water- en waterkanten volbouwen

Wat stimuleren?

- Contact dorp met rivier
- Landschap
- Samenwerking
- Vogels
- Wandelen in eigen omgeving: Geen eigen consumpties... zwerfafval = gevaar voor vee
- Behouden van wat is!

Wat kan gemeente doen?

- Reguleren camper-plaatsen
- Ondernemers mogelijkheden bieden
- Kansen bieden voor boeren

Reduzum

Het thema 'Landschap en natuur' is besproken bij het groepje 'Landbouw'.

Warten

Wat gaat goed

- Kleinschaligheid landbouw

Wat kan beter

- Ruimte/vrijheid om te ondernemen (Natura2000)
- Minder/flexibelere regels (landbouw)

Koesteren

- Kleinschaligheid
- Alternatieve energie

Afremmen

- Zonneweides (wel op staldak)
- Landbouwgrond opofferen voor energie
- Handhaving (horeca jeugd)
- Afval vervuiling

Rol gemeente

- Luisteren naar bewoners/gebruikers
- Rondetafelgesprek/besluiten

Wergea - Warstiens

Het thema 'Landschap en natuur' is niet besproken in een apart groepje.

Thema: Kwaliteit gebouwd gebied

Grou

- De aankleding van de woonomgeving (groen en veilig) moet op orde zijn.
- Grou Noord is verloederd vraagt om gebiedsontwikkeling met kwaliteit
- De kwaliteit van Grou is de historische kern en watersport (hart van het dorp), het gebied rond de St. Piter, via het water bereikbaar, laagbouw en wonen aan het water.
- Bewaar de kwaliteit van de kern (twee beschermde dorpsgezichten: Kom Grou en Oosterveld) met vaste bewoners en geen recreatiewoningen: airbnb oid.
- Ruimte om te ontwikkelen op kleine kavels indien er lokale binding is, passend binnen de Grouster omgeving.
- Informeer bewoners tijdig van de zaken die spelen en veranderingen die komen in hun leefomgeving
- Scheiden van wonen en industrie (buiten dorpskern)
- Ontwikkelen van oude Halbertsma-terrein
- Horeca is belangrijk voor Grou maar moet in goede balans zijn, niet te veel en wel divers.
- Goede sanitaire voorzieningen in stand houden

Idaerd - Eagum

Het thema 'Kwaliteit gebouwd gebied' is besproken in het groepje 'Duurzaamheid'.

Jirnsom

Wat moeten we stimuleren?

- Zonne energie -> daken benutten
- Dorpsmolen(s), windmolens en/of per dorp.
- Herbouw van afgebroken panden (o.a. RK school) etc.
- Erfbeplanting zonder dat 't bedrijfsvoering hindert
- Riolering buitengebied

Wat moeten we afremmen?

- Verlichting buitengebied beperken, geen breedstralende verlichting
- Er zijn minder regels voor uitbreiding van gebouwtjes nodig – wel toetsing

Reduzum

Het thema 'Kwaliteit gebouwd gebied' is besproken in het groepje 'Duurzaamheid'.

Warten

Wat gaat niet goed

- Algehele "kwaliteit" in het dorp loopt terug

Wat kan beter

- Historische verlichting i.p.v. moderne armaturen
- Sytse Heegstra: aanpassen trottoir/stoep
- Plantsoenen weer op orde: aankleding dorp->bloembakken
- Zwaar verkeer buiten dorp om
- Naar behoefte bouwen->doelgroepen
- Liever nieuwbouw dan renovatie hele oude panden
- Betere verbinding sportterrein/jachthaven (afstand kleiner)
- Toegankelijker maken van weg/paad naar de Greidbuorkerij
- Voorzieningen voor watersport: elektra en water
- Ruime opzet nieuwbouwplannen

Koesteren

- Open ruimtes behouden

Wergea - Warstiens

- Parkeergelegenheid onvoldoende: teveel parkeren in de doorgaande straat.
- Voorzieningen voor jong & oud benodigd (3-generaties behouden)
- Behoud van winkels/middenstand, scholen, horeca (leefbaarheid is ook aanwezigheid van kroeg), jeugdsoos.
- Mogelijkheden voor sport.
- Ontbreken van betaalbare woningen voor jongeren ontbreken in Wergea, gaat ten koste van school en sport en leefbaarheid.
- Voorzieningen zijn niet toereikend en gaan achteruit.
- Aanwezigheid / behoud winkels hangt ook van ondernemers af, geldt ook voor café e.d.
- Sportclub
- Meer naar het café gaan
- Meer naar eigen middenstanders
- Samen het dorp in stand houden
- Vrijwilligers
- Veel verkeer door het dorp heen
- Verkeersveiligheid Leechlân -> hoe eerder hoe beter
- Wandelrondjes om het dorp
- Troep in het water = probleem
- Betaalbare huurwoningen voor de Wergeasters: ander toewijzingsbeleid door de woningbouwcorporatie is benodigd!
- Wergeasters eerst in sociale woningen.
- Overloop van Leeuwarden in De Marre is negatief.
- 3-generaties in het dorp behouden.
- Ouderen en jongeren behoudenis essentieel
- Zolang mogelijk in het dorp kunnen blijven wonen.
- Meer goedkope (huur)woningen. Jongeren en ouderen binden. Plek voor jong en oud maken.
- Gebeurt niks in de bejaardenflat -> bewoners punt van aandacht.
- Woningen die nu gebouwd worden -> positief
- Zorgwoningen
- Betaalbare huurwoningen voor jongeren uit het dorp

- Toelatingsbeleid
- Gemeente moet sturen op woningen (sociaal) voor ouderen en jongeren.
- Vroeger was er een commissie in het dorp die betrokken was bij het toewijzen van woningen. Zou misschien weer kunnen worden ingezet i.o.m. betrokken woningbouwcorporatie(s).
- Behoeftetepeiling sociale woningbouw.
- Flexibele woonprogramma's.
- Nije Pleats methode
- Keukentafelgesprekken
- Ander toewijzingsbeleid.
- Plek voor jong en oud maken
- Frico-gebouw functioneel ingevuld.
- Geen omzetting van woningen tot recreatiewoning
- Ruime bestemming op agrarische bebouwing
- Dorp kan uitgebreid worden -> niet 'rommelig' (= rol gemeente) / verzorgd.
- Zelf de nieuwe bewoners ook kan benaderen en bij activiteiten kan betrekken. (Ervaring is wel dat dat bij veel mensen die 'vanuit de stad zijn geplaatst' erg lastig is.)
- Aanpassing kerk tot nieuwe functie
- Verloedering
- Oude kern in stand houden.
- Bescherming van cultuur historische kwaliteit staat op de tocht.
- Zorgen om authentieke bebouwing in buitengebied.
- Nieuwbouw is te rommelig.
- Verbeteren van aanzicht van dorp: meer groen, minder versterking.
- Frico is erg beeldbepalend zowel vanaf het water als op straatniveau. Mooi als de kade groener/mooier wordt aangekleed. – Lastig: particulier terrein.
- Vrijkomende boerderijen andere functie.
- Behoud van rust, ruimte, gezondheid.
- Ruimte voor boeren -> openheid -> beleving
- Groenvoorziening: aandacht voor eigen erf/tuin.
- Keuzevrijheid
- Ruimte voor de boeren
- Kleinschalige recreatie

Thema: Recreatie

Grou

- Is een bron van inkomsten, economisch relevant
- Versterken van slechtweervoorzieningen: nu alleen in de stad Leeuwarden
- Behouden van fiets/water/openbaar vervoer verbindingen en voorzieningen en blijven investeren
- Versterken van aantrekkelijkheid voor doelgroep jonger dan 50+
- Mogelijk maken van nieuwe accommodaties & nieuwe concepten
- Waterbeleving meer mogelijk maken vanaf de wal (niet alleen vanaf de boot), met de fiets, lopend en zwemmend, zittend op een bankje etc.
- Meer samenwerking met andere watersportdorpen
- Meer watersportactiviteiten voor jongeren, zoals waterskiën.

Idaerd - Eagum

Promoten regio voor toerisme door inzetten op bijzondere aspecten

- behouden authenticiteit van dorp en platteland
- biodiversiteit!
- weidevogels
- bisten yn it lân

Versterken toeristische infrastructuur

- aanleg wandelpaden: rondje om de kerk

- fietspaden
- stroompunten voor recreatievaart
- aanlegmogelijkheden kleine boten en informatie
- behouden pont & vervoer
- spoorbrug omhoog voor watersport
- minder regels tbv initiatieven en daardoor meer mogelijkheden voor nieuwe kleine ondernemers.

Jirnsum

Het thema 'Recreatie' is besproken in het groepje 'Landschap en natuur'.

Reduzum

- Binnen recreatie kansen en mogelijkheden beter benutten
- Ontwikkelen goede fiets en wandelpaden
- Café in het dorp altijd open ook voor toeristen
- Kano routes
- Minicamping
- IJsbaan op de oude terp
- Uitbreiden faciliteiten op sportcomplex met o.a. pannakooi
- Zwembad in Grou openen, ook met warm bad voor ouderen

Warten

Wat gaat goed

- Fietstoerisme
- Fietspont->100.000 passagiers
- Wartensterwetterwille
- Grote jachthaven
- Museumgebied is prachtig! (maar wel probleem met de bewoners->handhaven)

Wat kan beter

- Voorzieningenniveau (bv stroompunten) voor watersporters moet omhoog
- Besef bij de gemeente dat Alde Feanen bij Warten hoort. In ieder geval betere bebording
- Realisatie fietspaden met spoed! (Warten->Grou, Warten->Fonejagtbrug)
- Aansluiting fietspad Zuiderburen op Oebele-om-Wei is een probleem
- Wartenster wiid weer een meer maken

Wat kan de gemeente doen

- Brugtijden verruimen
- Gemeente moet Watersportdorp Warten "de poarte nei de Alde Feanen" stimuleren
- Samenwerken/verbinden met ondernemers en bewoners

Wergea - Warstiens

- Omgeving moet er goed / beter uitzien. Aankleding is belangrijk.
- Troep in het water = probleem

Thema: Duurzaamheid

Grou

- Waarom niet verplichten in het "bouwbesluit" van duurzaamheidsmaatregelen, bijvoorbeeld zonnepanelen (Energie Prestatie Coëfficiënt (EPC)).
- Maak duurzaamheid aantrekkelijk: wat is er mogelijk? Hoe kan ik dat realiseren en waar?
- Draagvlak is belangrijk, niet alleen wet & regelgeving
- Geothermie? Eerst goed onderzoeken en bij draagvlak mogelijk maken

- Duurzaamheid is niet meer een woord, streven van de toekomst maar de nieuwe standaard
- Stoppen met zout- en gaswinning.
- Zorg voor infra & grond voor productie voor de eigen gemeenschap
- Rol van de gemeente is zorgen voor verbinding, faciliteren en expertise inbrengen
- Betrek bewoners bij de fase van planvorming en niet pas bij inspraak
- Is er een combinatie te bedenken van watersport & duurzaamheid?

Idaerd - Eagum (Duurzaamheid & Kwaliteit gebouwd gebied)

Mate van belang voor gemeenschap

- Woongenot: ruimte voor zonnepanelen op daken en niet op landbouwgrond;
- Dorpsmolen > opbrengst wordt geïnvesteerd in de dorpen voor o.a. de aanschaf van zonnepanelen, maatschappelijke doelen en activiteiten;
- Wel duurzaamheid: geen subsidie, verband terugbrengen en herstel van kringlopen.

Voorwaarden waaronder ontwikkeling gestimuleerd moet worden

- Geen subsidie!
- Aantoonbaarheid van de werking van duurzame technologie;
- Recycling van materialen
- Mienskip moet meeprofiteren
- Beter kosten/baten analyse

Jirnsom

Wat moeten we koesteren

- Bereikbaarheid is goed
- Voorzieningen dichtbij (school PO + VO, openbaar vervoer), alles kan op de fiets
- Duurzaamheid is ook een sterke samenleving

Wat kan beter?

- OV kan duurzamer
- Busverbinding: Niet vaak genoeg; Niet laat genoeg; Je moet laat uit kunnen en weer terug kunnen; Mensen gedwongen auto te nemen i.v.m. tijden.
- Werk naar mensen ipv andersom
- Glasvezelverbinding
- Bewustwording m.b.t. duurzaamheid is er al wel, maar kan nog beter

Wat moeten we stimuleren?

- Efficiënt omgaan met bronnen: kringloop: bewust omgaan met grondstoffen, chemisch vermijden, afval vermijden
- Zelf energievoorziening opzetten
- Eigen energie opwekken
- Zonnepanelen op daken / stallen -> niet op landbouwgrond
- Stimuleren vanuit de gemeente (subsidie)
- Verdienmodel
- Toegankelijker maken
- Windmolen bij het dorp: héél graag!
 - Landschap verandert toch door de tijd heen, dit hoort erbij
 - Belangrijk: betrokkenheid bij het dorp: Kleinschaligheid + eigen profijt
- Hotel in leegstaande boerderij / kerk
- Betrokkenheid bij het boerenleven
- Relatie boer & onderwijs
- Boeren kunnen zelf ook veel doen in het vertellen aan en betrekken van de "buitenwereld"
- Opvoeding / bewustwording / voorlichting

Wat moeten we afremmen?

- Mest afvoeren (Brussel), kunstmest aanvoeren
- Overlast van overstromingen door hemelwater: Gemeente: beleid bestrating

Rol gemeente

- Intermediair zijn
- Faciliteren
- Adressen beschikbaar stellen
- Financieel ondersteunen coöperatie, al is het met een lening
- Regelen dat windmolen er komt
- Bedenk niet teveel van te voren, betrek dorp / dorpsbelangen / bewoners van te voren! Niet achteraf.

Reduzum (Duurzaamheid & Kwaliteit gebouwd gebied)

- Onregelmatige stoepen
- Wateroverlast bij hevige regenbuien
- Behoud oude huizen en de terp, bescherming?
- Uitbreidingsmogelijkheden nieuwbouw met 30 woningen
- Behoeft aan goede / betaalbare huurwoningen
- Aandacht voor verrommeling
- Aanvraag beschermd dorpsgezicht

Wat gaat goed

Groen onderhoud

- Dorp maakt zich sterk voor duurzame energie
- Toepassing nieuwe openbare verlichting
- Markt met lokale producten
- Hoge mate van bewustzijn van duurzaamheid

Heeft aandacht nodig

- Tegenwerking door PS van de provincie

Behoeft aan

- Zwembad en buiten fitness
- Verkeersles jeugd t.b.v. veiligheid
- Zelfstandigheid

Koesteren

- Cohesie
- Voorzieningen op pijl houden
- Onafhankelijkheid
- Behoud de schaal

Rol gemeente

- In gesprek over duurzamere afvalscheiding
- Duurzame mogelijkheden voor energie onderzoeken
- Invloed uitoefen voor beter openbaar vervoer

Warten

Het thema 'Duurzaamheid' is niet besproken in een apart groepje.

Wergea - Warstiens

- Doarpsmolen: meningen zijn verdeeld.
- (Opbrengsten uit het opwekken van) duurzame energie moet voor de Mienskip beschikbaar zijn.

Thema: Gezondheid

Grou

- Grou een meer op landbouwgericht dorp laten zijn door het stimuleren van streekproducten en zichtbaarheid agrarische ommeland. Beleving van buiten, groen (de leefomgeving) draagt bij aan fysieke, mentale gezondheid van burgers. Deze toegevoegde waarde die de landbouw levert moet ook meegenomen en kan ondersteunend zijn aan natuurbehoud en versterken van de communicatie.
- Armoede in Grou "overleven": dit heeft impact op de gezondheid:
- Goede ondersteuning van inwoners die in armoede leven
- Inzicht in de personen achter de percentages
- Ontsluiten van faciliteiten en mogelijkheden, bijv. door beter benutten van de voedselbank
- Toegankelijke en betaalbare voorzieningen
- Behouden van kwaliteit van huidige zorg (veel vrijwilligers) en aandacht voor 'gezamenlijk oud worden'
- Tegengaan lichtvervuiling.

Idaerd - Eagum

Het thema 'Gezondheid' is niet apart besproken.

Jirnsum

Het thema 'Gezondheid' is niet apart besproken.

Reduzum

Wat gaat goed

- AED
- Dagrecreatie voor ouderen
- Zorg voor elkaar
- Verenigingsleven
- Mooie huisartsenpraktijk en in nabij dorp
- Veel bewegingsactiviteiten

Heeft aandacht nodig

- Jeugdactiviteiten
- Voorzieningen zijn duur (gaat om hoge tarieven sport)
- Toegankelijkheid van het dorpscentrum voor ouderen
- Sociale controle is wisselend

Behoeft aan

- Zwembad en buiten fitness
- Verkeersles jeugd t.b.v. veiligheid
- Zelfstandigheid

Koesteren

- Cohesie
- Voorzieningen op pijl houden
- Onafhankelijkheid
- Behoud de schaal

Rol gemeente

- Korte lijnen en open deur
- Vast contactpersoon
- Dorps is tevreden over de ruimte die ze krijgen
- Meer duidelijkheid over dorpensteam
- De communicatie gaat goed

Warten

Wat gaat niet goed

- Afwezigheid van voorzieningen (mienskipromte) zorgt voor eenzaamheid
- Uitrijden van mest/stront zorgt voor geurhinder (overmatig) m.n. importmest
- Overlast van jongeren (drank, drugs en zuipketen)

Behoeftte aan

- Eenzaamheid tegen gaan door treffen van sociale voorzieningen
- Andere woonvormen->groep van ouderen/jongeren
- Zorgboerderij
- Aanspreekpunt voor jeugdoverlast (wijkagent)

Wergea - Warstiens

- Nieuwe inwoners moeten 'integreren' en meedoen met activiteiten.
- Sociale cohesie is punt van aandacht.
- Behouden & koesteren van sociale betrokkenheid.
- Meedoen als er iets georganiseerd wordt.
- Functie in Plaatselijk Belang
- Aanwezigheid bij dit soort bijeenkomsten-

Kaart aan het gemeentebestuur

Aan het einde van de avond konden de aanwezigen een kaart invullen met wat voor hen het belangrijkste is in de omgeving. Deze kaart is gericht aan het gemeentebestuur.

 RUIMTE VOOR — ROMTE Gemeente Leeuwarden	Aan het bestuur van de gemeente Leeuwarden Dit vind ik het belangrijkste onderwerp voor het omgevingsplan: omdat
--	---

Teksten die hierop werden geschreven:

Grou

De doelgroep jongeren in combinatie met watersport meer stimuleren, omdat we zien dat veel jongeren meer richting Sneek en omgeving trekken en Grou links laten liggen.

Ruimte voor duurzame ontwikkeling op gebied voor warmte, omdat de 'mianskip' niet afhankelijk is van commerciële marktpartijen.

Mogelijkheden voor financieel gezond en grondgebonden veehouderij, omdat dit geeft biodiversiteit, weidegang en weidevogels een grote kans.

De landbouw moet zich blijven kunnen ontwikkelen op een economisch duurzame wijze, omdat de leefbaarheid van het buitengebied blijft.

Behoud en versterking van de werkgelegenheid. Speciaal: hoe houden we onze jeugd hier.

Geen zonneweides! Voegt niks toe, geef de landbouw de ruimte om natuur te ontwikkelen. Wees wijs met de weide!

Ruimte/openheid van het landschap behouden. Leeuwarden en Heerenveen zijn grotere kernen. Er tussenin geen ruimte voor grote industrie. Op 15 min. Rijden, noord of zuid, dus Grou e.o. landschap = uniek > behouden!

Zijn er nog nieuwe woonwijken gepland aan open vaarwater.

Sloepenroute Grou – via Wirdum, Goutum naar Leeuwarden, route aangeven met richtingsborden, is nu erg onduidelijk.

Inrichting J. Nieuwenhuisstraat en Master Wielsmaplein tussen kon. Julianastraat en Oostergoostraat, omdat we door Plaatselijk Belang worden doorgestuurd naar gemeente en gemeente nu weer doorstuurt naar Plaatselijk Belang. Inrichting laat te wensen over.

Meer mogelijkheden beleven van het water om Grou als je geen boot hebt (zwemmen, fietsen, wandelen langs water), omdat dit extra toeristen trekt aan en goed voor de leefbaarheid (inwoners).

Aankleding c.q. veiligheid kindvriendelijkheid J. Nieuwenhuisstrjitte, omdat onveilig niet aangekleed als oorspronkelijk afgesproken, krijgen geen gehoor bij gemeente.

Prima georganiseerd.

Ontwikkeling Halbertsma gebied, liefst in woongebied met veel water, omdat nu een kaal lelijk terrein rechtstreeks verbonden met de oude dorpskern, dit is geen gezicht.

Idaerd - Eaum

Transitie naar consumentgerichte, toeristgerichte, natuurlijke landbouw t.b.v. duurzame toekomst, omdat dit toekomst biedt in economische zin en tegelijk kansen biedt voor herstel biodiversiteit, nieuwe verdienmodellen voor landbouw die klimaat en grondstofcrisis bestendig zijn. Levendig Landschap als MienskipKapitaal.

Ruimte voor moderne landbouw omdat het goed is voor de economie en leefomgeving

Biodiversiteit en bevorderen toerisme en lokale ondernemers omdat iedereen wil leven in (dit) mooie landschap en hier ook wil werken.

Jirnsum

Stimuleren biodiversiteit en natuur intensieve landbouw, omdat de kwaliteit van het landschap in de laatste decennia hard achteruit is gegaan. Als we nog iets willen behouden is actie nodig.

Geen/weinig lichtvervuiling buitengebied, omdat donker ervaren goed voor de rust/stress. We zijn met zijn allen te gehaast.

Differentieer per gebied/grondsoort (cultuur historisch/landschap). Differentieer de 'landbouw' categorie naar verschillende categorieën, omdat toeristische-landbouw/natuur-landbouw als toekomst richting voor gebied Sneek – Grou (Sneeker Oudvaart gebied). Cultuurhistorisch –as Jirnsum/Leeuwarden (Middelseekwelderwal). Natuur-as Sneekermeer – De Alde Feanen via Jirnsum-Friens-Leechlân.

Ondanks lage opkomst van onderaf blijven verzamelen, omdat van ideeën, meningen, etc. feedback ook voor deze avond was afstemming vooraf goed geweest (vraag de Welstandscommissie).

Werkgelegenheid, bouwblok voor alle bedrijven, omdat werkgelegenheid zorgt voor leefbaarheid. Bouwblok verruimen zorgt dat bedrijven blijven ontwikkelen.

Beperken, aandacht voor verlichting buitengebied behoud duisternis, bewustwording effecten op kwaliteit, dieren e.d., omdat er niet bij iedere bewoner bewust aandacht is voor minder-verlichten of verspreid of omhoog verlichten zou de gemeente geregeld een mailing kunnen doen met het waarom. In het buitengebied wonen heeft een andere gebiedskwaliteit dan in de bebouwde kom.

Ontwikkeling duurzame aanleg en glasvezel.

Ruimte voor alle inwoners, omdat zowel de boer als de dorpsbewoner heeft recht op een goede leefomgeving.

Romte om te buorkjen, omdat dizze sektor in tige wichtige motor is fan it plattelân.

Landbouw de ruimte geven. Landbouw en intensieve toerisme gat niet samen.

Zonnepanelen en windmolens z.s.m. duurzame energie, omdat de aarde te snel opwarmt.

Dat de landbouw alle kansen krijgt in het gebied.

Verkeersveiligheid Sylsbrêge en Grousterdyk, Reinerswei.

Glasvezel en riolering, omdat dat bijdraagt aan kwaliteit van leven!

Handhaving verbod vrachtwagens op de Sylsbrêge, omdat er nu nog steeds heel veel vrachtverkeer is. Geeft veel overlast.

Houd rekening met de prachtige omgeving met veel groen, koeien en water, omdat Fryslân en met name het zuidelijke gedeelte van Leeuwarden prachtig is en zonde is om vol te bouwen of negatief te laten veranderen!

Ruimte voor landbouw en de werkgelegenheid daarin, omdat bouwblok te klein zijn, woz te duur is, toegangswegen te smal kunnen zijn. Moeilijke procedures zijn om landbouwvergunningen te krijgen.

Leefbaarheid yn't doarp.

Zonnepanelen en windmolen voor het dorp, omdat we dan minder milieubelasting hebben.

Reduzum

In bittere busferbienen. Wy kinne juns net nei de stêd foar in besite oan de skoubourch/ juns ride der gjin bussen mear! Wy wolte graach wer in swimbad yn Grou, ek foar alderen in waarm binnebad. Sukses!

Het buitengebied moet bewoonbaar en werkbaar blijven.

Minder regels of deze afstellen op de situatie ter plaatse. Het gaat niet om de regel maar om het recht(vaardigheid). De regels worden teveel als recht gezien maar daarvoor zijn niet opgesteld. Regels zijn de basis voor rechtvaardigheid.

Geef het dorp een zelfsturen vermogen. De mogelijkheid / noodzaak om zelf besluiten te nemen/zaken uit te voeren, brengt dorpsbewoners bij elkaar.

Geen extra recreatie ten koste van de landbouw. Individuele landbouw komt daardoor op slot.

Algemene verkeersveiligheid. Nu is het nog 1 grote chaos, en voor de tijd reden er 9 van de 10 te hard door het dorp.

Verkeersveiligheid: Ayttawei heeft geen trottoir en het landbouwverkeer is erg breed. De voetgangers lopen dus op de weg. Het verkeer rijdt over het algemeen ook sneller dan de toegestane 3 km.

Verkeersveiligheid door Reduzum: Beter handhaven verkeersnelheid door het dorp (30 km)

Regelmatig overleg met dorpelingen omdat dan onze wensen meegenomen kunnen worden.

Doarpsmûne: Bewustzijn, zelfredzaamheid + eigen geld investeren in eigen omgeving t.b.v. de leefbaarheid in Friens, Idaerd, Tsienserbuorren en Reduzum.

Hindernissen wegnemen voor de realisatie van de windmolen. Draagvlak = prima, financiering = rond (geen subsidie nodig)

Akkerrandbeheer, omdat het laten rusten van water en akkerranden de biodiversiteit zeer verhoogt. Een kleine vergoeding naar de betreffende boeren kan dit versnellen.

Extra ontsluitingsweg, omdat nu de Haedstrjitte openligt, moet het halve dorp 4 maanden omrijden. Hele dorp is 30 -> verkeersborden matig uw snelheid (10 is al te hard)

Grotere windmolen, omdat de financiering rond is en dat het hele dorp er baat bij heeft. Vind het jammer dat de provincie tegengas geeft wat ik niet reëel vind.

OZB verlaging bedrijven/landbouw omdat deze veel te hoog is.

Verlaging OZB landbouw, deze is belachelijk hoog.

Heechhout + wandelpad(en). Recreatie dichtbij huis is belangrijk.

De Molen, omdat de drie dorpen energie neutraal maken.

Er moet zo snel mogelijk een nieuwe windmolen komen dus een bouwvergunning, omdat dit zoveel goeds heeft opgebracht voor het dorp Reduzum, Friens en Idaerd.

In nije mûne: Eigen stroom foar doarp opwekken tegearre mei de sinnepanelen fan particulieren

Het betrekken van de dorpsbewoners bij de besluitvorming. De dorpeling is de meest deskundige voor zijn eigen gebied. En dorpsmolen

Aytsmawei veilig

Duurzaamheid! Omdat onze dorp er al heel veel aan doet. Steun onze molen, hij is van ons. Waar vind je dat.

Ontregeling en ondernemerschap ook van dorpen. Omdat ontregeling de barrières slechts en integraal werken bevordert en wij nu moeten zoeken met elkaar naar de kansen en mogelijkheden om de toekomst van de dorpen te handhaven. Het is al laat...

Onkruidbestrijding: Het dorpsaanzicht door het niet bestrijden van dit een verloederende indruk geeft voor eventuele nieuw bewoners. Niet overal om heen rijden maar juist op plaatsen van lang parkeerders.

Warten

Vanwege de verouderde functie van onze ontsluitingsweg, de Stûkloane en Magere Weide, moet er een verbrede weg komen met fietsvoorziening. Het leidt nu tot zeer gevaarlijke situaties. Voorheen was er nl. voornamelijk bestemmingsverkeer, nu zijn er grote aantallen fietsers bijgekomen (nieuw fietspad Leeuwarden – Warten).
Dat er geen beperkingen meer komen voor de landbouw (milieu) (natuur) omdat het wel werkbaar moet blijven.
Geen verdere belemmeringen meer op en rond natuurgebieden voor de landbouw omdat voor ondernemerschap altijd ruimte moet zijn.
Denk er een aan om de biologische landbouw te stimuleren omdat die goed is voor landschap, biodiversiteit en welbevinden van boer en burger. Kijk maar eens op de site van de Feriening Biologysk Boeren Fryslân.
Warten een aantrekkelijk dorp laten zijn voor inwoners en toerist #samenwerking #Leeuwarden!
Leefbaarheid behouden met name door nieuwbouw omdat het van levensbelang van een klein dorp is dat er jonge mensen zich blijven vestigen.
Leefbaarheid bevorderen en verpaupering tegengaan, toekomst bevorderen.
Leefbaarheid door/voor toerisme/bewoners, Warten “poarte nei de Alde Feanen” door samenwerking met de gemeente
Behoud (en herstel) (Friese) Natuur/Landbouw identiteit
Eigen baas voor zover mogelijk op/in eigen huis, tuin, erf of land en geen betutteling, gegroet.
Er moet ruimte blijven voor de agrarische ondernemers om hun bedrijf te blijven ontwikkelen, er wordt steeds meer beperkend beleid gevoerd op alle gebieden, met name milieu. Er moet wel ruimte blijven voor de VOEDSELPRODUCENT. OZB-belasting voor agrarische ondernemers voor ondernemersfonds is grote onzin.
De nije gemeentenamme moat wurde: Ljouwteradiel/Leeuwarderadeel omdat • Gemeente is mear as de stêd Ljouwert • Hegemony fan de stêd trochbrekke • Rjocht docht oan de histoarje • Minste buorden ferfongen hoege te wurden
Handhaving maximumsnelheid Rondweg/Midsbuorren. Levensgevaarlijk i.v.m. uitritten en erftoegangen t.p.v. Midsbuorren worden regelmatig (meer dan 50x per dag) snelheden van boven de 100 km per uur gehaald!
Jaarlijkse nieuwbouw ter bevordering van de leefbaarheid van het dorp.
Het behoud van groen en ruimte in balans met bebouwd gebied, omdat wonen, recreëren en werken in dit ruimtelijke gebied een gezonde en gemeenschappelijke aangelegenheid is waar zuinig en oprecht mee moet worden omgegaan.
Woningbouw in al haar diversiteit, omdat dat de leefbaarheid van Warten ten goede komt. Sociale woningbouw maar ook duurdere woningen aan het water gelegen op ruimere kavels.
Fietspad Grou – Warten Fietspad Leeuwarden – Warten
Herinrichting Rondweg niet meer van deze tijd. Te gevaarlijk, te hoge snelheden. Uitritten van huizen en bedrijven komen uit op de rondweg

Wergea - Warstiens

Gemakkelijk omgaan met regelgeving, omdat je als ondernemer bepaalde wensen hebt qua ondernemen en deze in overleg moet kunnen uitvoeren en buitengebied, de dorpen leefbaar moeten zijn en behouden.

Sociale karakteristieke dorpsinvulling behouden, omdat het belangrijk is en blijft dat Wergea interessant en kleinschalige woonomgeving moet kunnen zijn. Het is goed zoals het nu is maar wel mee gaat in de tijd.

Leefbaar dorp met goede middenstand, goede balans tussen dorp en landbouw, omdat de mensen buiten het dorp meestal de meeste tijd vrijmaken voor dingen voor dingen die georganiseerd worden in het dorp.

Duidelijke regels die uitvoerbaar zijn – dorp leefbaar houden, omdat bedrijven niet op slot zetten om te ontwikkelen. Meedenken en overleg.

Behoud karakteristiek dorpsbeeld met krachtige voorzieningen, omdat dit voor een ieder van belang is.

Stelling nemen tegen de verstening van tuinen/erven, omdat het aanzien van straten/huizen achteruit gaat – de afwatering bemoeilijkt wordt.

Betaalbare huurwoningen voor jongeren en ouderen uit eigen dorp, omdat deze mensen een binding hebben met het dorp en daarom van belang zijn voor de verbinding in het dorp.

Ruimte voor duurzame bouw, meer meegaan in nieuwe ontwikkelingen op gebied van tiny-houses, pop-up houses etc.

Open landschap – goede bereikbaarheid in buitengebied incl. fietsers, voetgangers.

Jeugd in Wergea onderdak voor een schappelijke prijs, omdat de jeugd belangrijk is voor het dorp. De kroeg moet blijven!!

Geen huizenbouw, rust en ruimte, beschermd dorpsgezicht.

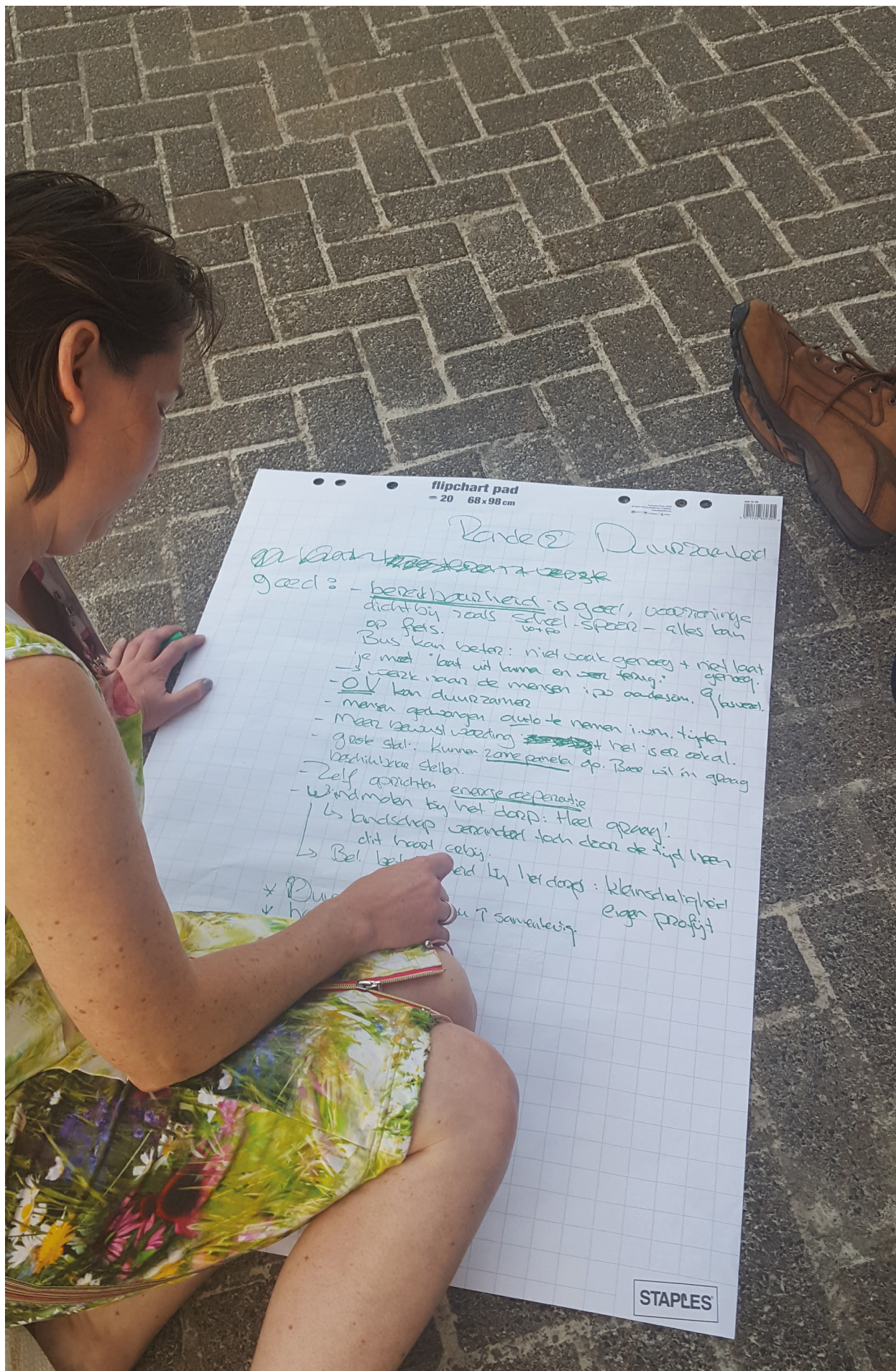
Leefbaarheid/natuur/niet verder verstedelijken! En laat altijd de dorpsbewoners meepraten en beslissen!!!

Fietspad Grou, Wartena, Warga Leechlan.

Ruimte voor bedrijven om te kunnen groeien, omdat dit erg belangrijk is voor de leefbaarheid van de omgeving vanwege: Leefbaarheid, Sponsoren van clubs, Beweging > dus actie!, Stimuleert andere bedrijven

Presentatie van het dorp: Advies; overwegen bloembakken plaatsen bij het begin van het dorp en eventueel sierstenen in de hoofdstraat plaatsen.

Landbouwgrond met hulp van de gemeente hoger humus gehalte geven, omdat de boer bewust maken dat kunstmest niet bijdraagt aan bodemvruchtbaarheid.

**RUIMTE
VOOR**

— ROMTE

Gemeente Leeuwarden

